

Ἄρ. Σπ. Μητρ. 3720

Ἔγχο "Αννας Πετροχείλου

Εὐρίσκεται εἰς τὴν παραλιακὴν τοποθεσίαν Καραθῶνος Ναυπλίου, ἐπὶ τῆς Νοτίας πλαγίᾳ πρὸς Βορρᾶν εὐρισκομένου ὑψώματος, εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν θάλασσαν 200 μ. π. καὶ εἰς ὕψος ὑπὲρ ἐπιφ. θαλάσσης 100 μ. π. ὑπάγεται εἰς τὸν Δήμον Ναυπλίου τοῦ Νομοῦ Ἀργολίδος.

Προσπέλασις. Ἡ τοποθεσία Καραθῶνος συνδέεται μετὰ τῆς πόλεως Ναυπλίου δι' ἀμαξιτῆς ὁδοῦ μήκους 5 χλμ. π. Ἐν συνεχείᾳ πεζῇ ἐπὶ δυσβάτου, δυσδιακρίτου καὶ ἀρκετὰ ἀνηφορικοῦ μονοπατίου μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ σπηλαίου (ὥρα: 00.30').

Ἱστορικόν. Τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου ἀνεκάλυψαν ἀπὸ τυχαίαν σύμπτωσιν τὸ 1969 οἱ κ.κ. Ν. Τσιρίκος καὶ Π. Κασούρης, κάτοικοι Ναυπλίου, οἱ ὁποῖοι τὸ ἐπεσκεύεθησαν διὰ πρώτην φοράν τὸ 1970.

Ἐπηκολούθησε καὶ ἄλλη ἐπίσκεψις τὴν ἀνοιξιν τοῦ 1971, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος —ἐκτὸς τῶν ἀνακαλυφάντων— ἡ Ἐφορος ἀρχαιοτήτων Ναυπλίου Κ. Δεηλάκη, ὁ ἀρχαιολόγος κ. Ι. Γκριτζᾶς καὶ ὁ κ. Χουντάλας κάτοικος Ναυπλίου, κατὰ τὴν ὁποίαν διεπιστώθη, ὅτι τὸ σπήλαιον παρουσιάζει ἐνδιαφέρον.

Λαβῶν γινῶσιν ὁ ΕΟΤ παρὰ τοῦ κ. Χουντάλα ἐνδιεφέρθη διὰ τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ ἀναθέσας ταύτην εἰς τὴν ΕΣΣΕ, διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 500107) 3.5.71 καὶ 515367) 13.9.71 ἐγγράφων του.

Ἡ ἐξερεύνησις τοῦ σπηλαίου ἐπραγματοποιήθη τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1971 χορηγία ΕΟΤ, ἐγκρίσει Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας, ἐντολῇ ΕΣΣΕ, ἀπὸ τὴν Καν "Αννα Πετροχείλου ἀρχηγὸν καὶ τὰ μέλη τῆς ΕΣΣΕ δίδα Β. Καραγιάννη καὶ κ. Γ. Δηλαρᾶν. Ἐβοήθησαν οἱ κ.κ. Γ. Μπαζίνιας ἐξ Ἀθηνῶν, Ν. Τσιρίκος, Π. Κασούρης καὶ Ν. Χουντάλας ἐκ Ναυπλίου.

Περιοχή. Ἡ περιοχὴ τοῦ σπηλαίου εἶναι ἀρκετὰ ἐπικλινῆς με' ἀγρίαν θαμνωδῆ βλάστησιν καὶ θαυμασίαν θέαν πρὸς τὴν θάλασσαν.

Τὸ σπήλαιον. Ἡ εἴσοδος τοῦ σπηλαίου εἶναι ὀπῆ διαστάσεων 0,90 X 0,40 μ. Κατακρύφιος κατάβασις με' σχοινύσκαλαν, βάθους 9,8 μ. ὁδηγεῖ εἰς τὸ «Πρῶτον» πολὺ κατηφορικὸν θάλαμον τοῦ σπηλαίου διαστάσ. 9 X 6 X 2,5 μ. (μῆκος, πλάτος, ὕψος) με' ἐντυπωσιακὸν σταλακτιτικὸν διάκοσμον.

Πρὸς τὸ τέλος τοῦ θαλάμου ὀγκόλιθος ἀποσπασθεὶς ἀπὸ τὴν ὀροφήν, χωρίζει εἰς δύο τὴν διάβασιν πρὸς τὸν «δεύτερον θάλαμον», ὁ ὁποῖος διανοίγεται εἰς κατακρύφον βάθος 3,5 μ. Ἡ διείσδυσις εἰς αὐτὸν πραγματοποιεῖται ἀπὸ τὸ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τοῦ ὀγκολίθου ἄνοιγμα.

Ὁ «Δεύτερος θάλαμος» διαστάσεων 7 X 8,5 X 8—2 μ. εἶναι πολὺ ἐπικλινῆς ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά, ὅπως καὶ ὁ πρῶτος θάλαμος, μὲ ὠραιότατον σταλακτιτικὸν διάκοσμον.

Πρὸς τὸ τέλος του, σὰν συνέχεια τοῦ «Δευτέρου θαλάμου», διανοίγεται ὁ «Τρίτος θάλαμος» διαστάσεων 6,5 X 5 X 2,5—1,2 μ. Πρὸς τὰ δεξιὰ του καὶ εἰς ὕψος 3 μ. π. ὑπάρχει ἐξώστης μὲ θαυμασία σταλακτιτικὰ κιγκλιδῶματα, ἐνῶ πρὸς τὰ ἀριστερά καὶ πρὸς τὰ ἐμπρὸς εἶναι πολὺ ἐπικλινῆς. Τὴν κλίσιν τοῦ δαπέδου του ἀκολουθεῖ καὶ ἡ ὄροφή. Ἐξ αὐτῆς τῆς αἰτίας ἡ πρόσθια εἶναι ἀρκετὰ δυσχερῆς. Πρόκειται περὶ ἐπικλινοῦς διακλάσεως μὲ ἐντυπωσιακὸν σταλακτιτικὸν διάκοσμον, κυρίως ἀπὸ παραπετασματοειδεῖς σταλακτίτας.

Ἡ διάκλασις στὸν
τρίτο θάλαμο μὲ
ὠραῖο σταλακτιτικὸ
διάκοσμο.

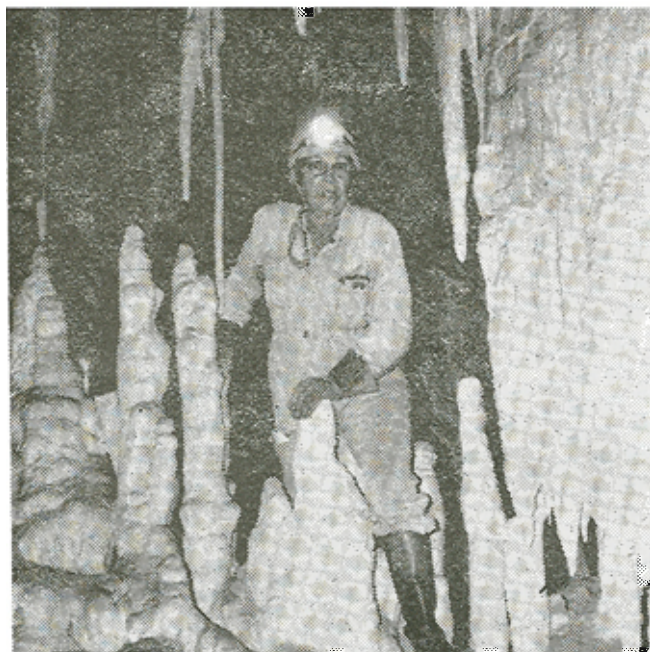
Φωτ. Α. Πετροχειλίου

Πρὸς τὸ τέλος, τὸ ὕψος τῆς ὄροφῆς τῆς διακλάσεως μειώνεται συνεχῶς φθάνον τὸ 1 μ., ὅποτε σχηματίζει διάδρομον μήκους 3 μ. μὲ πολὺ περιορισμένον πλάτος καὶ ὕψος.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀνωτέρω διαδρόμου, ὁπῆ πλάτους 0,8 X 0,5, ὁδηγεῖ εἰς τὸν «Τέταρτον» ἐπίσης κατηφορικὸν θάλαμον, ποὺ διανοίγεται εἰς ἀπότομον βάθος 8 μ. Ἡ κατάβασις εἰς αὐτὸν πραγματοποιεῖται μὲ σχοινόσκαλαν. Αἱ διαστάσεις του εἶναι 8 X 7 X 8 μ. Πρὸς τὰ ἀριστερά τῆς ἀποτόμου καταβάσεως ὀγκόλιθοι ἀποσπασθέντες ἀπὸ τὴν ὄροφὴν χωρίζουν τὸν θάλαμον εἰς δύο. Πρὸς τὸν δεξιὸν τοῖχον εἰς ὕψος 5 μ. σχηματίζεται ἐξώστης ἀπὸ θαυμασίους καὶ ὀγκώδεις σταλαγματίτας, ἐνῶ ὅλη ἡ ὄροφή τοῦ θαλάμου εἶναι πλουσιώτατα στολισμένη κατὰ ἐντυπωσιακὸν τρόπον.

Σταλαγμίται όγκώδεις ή λεπτοί, παραπετασματοειδείς ή κατακόρυφοι σταλακτίται σχηματίζουν θαυμάσιον σύμπλεγμα εις ύψος 2 μ. πμ — πρὸς τὸ τέλος τοῦ «Τετάρτου θαλάμου», τὸ ὅποιον τὸν χωρίζει ἀπὸ τὸν «Πέμπτον θάλαμον». Ἡ πρόσβασις πρὸς αὐτὸν πραγματοποιεῖται διὰ μέσου τοῦ προαναφερθέντος συμπλέγματος.

Ὁ «Πέμπτος θάλαμος» ἔχει διαστάσεις 11 X 8 X 5,5 μ. Πρὸς τὰ δεξιὰ εἶναι πολὺ ἀνηφορικός, ἐνῶ πρὸς τὸ ἀριστερὸν τέλος του χωρίζεται· εἰς δύο, ἀπὸ τεραστίους παραπετασματοειδείς σταλακτίτας, πού φθάνουν σχεδὸν ἕως τὸ δάπεδον. Ὁ διάκοσμός του εἶναι πλουσιώτατος καὶ ποικίλος εἰς μεγέθη καὶ σχήματα. Οἱ τοῖχοι

Πέρασμα πρὸς τὸν πεμπτοθάλαμον. Σύμπλεγμα ἀπὸ σταλακτίτας καὶ σταλαγμίτας 2 μέτρα περίπου.

Φωτ. Α. Πετροχείλου

του καλύπτονται ἀπὸ παραπετάσματα καὶ τὸ δάπεδόν του ἀπὸ σταλαγμίτας καὶ ὀγκολίθους πού δυσχεραίνουν τὴν διάδοσιν.

Πρὸς τὸ ἀριστερὸν τέλος τοῦ θαλάμου, ὅπισθεν τῶν παραπετασμάτων, συσσωρευμένοι κυλισθέντες ὀγκολίθοι, ἔχουν πληρώσει τὴν εἰς βάθος συνέχειαν τοῦ σπηλαίου. Κατωρθώθη κατάβασις πρὸς αὐτὸ, διὰ μέσου τῶν ὀγκολίθων, μέχρι βάθους 10 μ. π. Ὅμως τὸ βάθος τοῦ σπηλαίου συνεχίζεται καὶ πέραν αὐτοῦ τοῦ σημείου, χωρὶς νὰ εἶναι δυνατόν νὰ ὑπολογισθῇ.

Σπηλαιόγενεσις. Πρόκειται περὶ θαλασσοειδούς σπηλαίου, πού διηνοίχθη ἐντὸς ἀσβεστολίθου διὰ διαθρώσεως καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ πιέσεως τῶν ὑδάτων. Τὰ ὕδατα, εἰσεχώρησαν —κατ' ἀρχὴν— ἀπὸ διαφόρους σχισμὰς κατὰ μῆκος τῆς ὀροφῆς τοῦ πρώτου τμήματος τοῦ σπηλαίου, διηύρυναν τὴν διάκλασιν καὶ κατηύθυνθησαν προοδευτικῶς πρὸς τὰ χαμηλότερα ἐπίπεδα αὐτοῦ, πάντοτε ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά.

Τὰ ὕδατα διέφυγαν πρὸς ἄλλα χαμηλότερα ἐπίπεδα διὰ μέσου μικρῶν σχισμῶν διανοιγμένων πρὸς τὸ τέλος τοῦ σπηλαιου, τὸ ἀκριβὲς βάθος τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι δυνατὸν γὰ προσδιορίσωμεν, ἐξ αἰτίας τῆς πληρώσεώς του ἀπὸ κυλισθέντας ὀγκολίθους.

Μετὰ τὴν κένωσιν του ἀπὸ τὰ ὕδατα καὶ τὴν ἀπόσπασιν τῶν ὀγκολίθων ἀπὸ τὴν ὄροφὴν, ἤρχισε ὁ διάκοσμος του. Σήμερον τὸ σπήλαιον εἶναι νεκρὸν, ὁ διάκοσμος του ὅμως συνεχίζει τὴν ἀνάπτυξίν του.

Διαστάσεις. Τὸ σπήλαιον ἐκτείνεται ἐκ Β.Α.Β. πρὸς Ν.Δ.Δ. εἰς κατ' εὐθείαν γραμμὴν μήκους 45 μ. Ἐν περιπτώσει τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως, οἱ διάδρομοὶ του θὰ ἔχουν μῆκος 180 μ. π. Τὸ μεγαλύτερον ὕψος ὄροφῆς ἀνέρχεται εἰς 8,5 μ. Τὸ μεγαλύτερον διαπιστωθὲν βάθος του εἰς 50 μ. Καταλαμβάνει ἔκτασιν 300 τετραγωνικῶν μέτρων.

Τουρισμός. Τὸ σπήλαιον Καραθῶνος ἐχαρακτερίσθη ὡς μεγάλου ἐθνικοῦ τουριστικοῦ ἐνδιαφέροντος — ἂν καὶ ὕστερεῖ εἰς μέγεθος — διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

1ον) Ἔχει θαυμάσιον καὶ πλουσιώτατον διάκοσμον.

2ον) Λόγω τῆς μορφολογίας του (βαραθρῶδες) παρουσιάζει εἰς τὸν κατερχόμενον ἀσυλλήπτους εἰκόνας.

3ον) Ἡ εἰσόδος του εὐρίσκεται εἰς περίβλεπτον θέσιν μὲ θαυμασίαν θέαν πρὸς τὴν γραφικωτάτην παραλίαν Καραθῶνος.

4ον) Ἡ προσπέλασις πρὸς αὐτὸ εἶναι εὐκολωτάτη, διότι εἰς πολὺ μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς εἰσόδου του ὑπάρχει ἀμαξιτὴ ὁδός, ποὺ συνδέει τὴν τοποθεσίαν Καραθῶνος μὲ τὸ Ναύπλιον (ἀπόστασις 5 χλμ. π.).

5ον) Ἀξιοποιούμενον τουριστικῶς, θὰ προστεθῇ ἀκόμη ἐν ἀξιόλογον τουριστικὸν στοιχεῖον εἰς τὴν περιοχὴν μεταξὺ τῶν ἄλλων ποὺ διαθέτει: Παναγία Κατακρυμμένη (Ἐκκλησοῦλα κτισμένη χαμηλότερα τῆς εἰσόδου τοῦ σπηλαιου, εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς χαράδρας κατακρυμμένης). Θαυμασίαν ἀμμουδιὰν εἰς γραφικὸν κόλπον πλαισιωμένον μὲ λόφον ὑψύμενον ἀμφιθεατρικά, ἔπου καὶ τὸ σπήλαιον κλπ.

6ον) Ἐὰν αἱ ὑποθέσεις τῆς κ. Δεηλάκη ἀποδειχθῶν πραγματικότης, ὅτι δηλαδή, εἰς τὴν ἀνωτέρω περιοχὴν ἐγένοντο τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια (τὰ Δημήτρια), θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ συσχέτισίς του μὲ αὐτά, ἂν καὶ δὲν διεπιστώθη οὐδὲν ἴχνος σχετικὸν ἐντὸς τοῦ σπηλαιου.

Ἐπίσης ὁ Στράβων ἀναφέρει: «Ἐφεξῆς δὲ τῆ Ναυπλίου τὰ σπήλαια καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς οἰκοδομητοὶ λαβύρινθοι, Κυκλωπεΐα δ' ὀνομάζουσι».

R É S U M É

Grotte de Karathon (Nauplie) No 3720

Par Anne Petrochilos

Elle se trouve aux flancs sud de la colline au N de la localité Karathon à 5 kms de Nauplie. C'est un aven d'une longueur de 45 mètres et d'une profondeur de 50 mètres au décor stalactitique très joli en 5 salles échelonnées. Sa partie plus basse est recouverte de blocs roulés qui empêchent de continuer l'exploration.

ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΚΑΡΑΘΩΝΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ αρ 3720

ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ: Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ, Γ. ΔΗΛΑΡΑΣ, Β. ΚΑΡΑ-
ΑΠΟΤΥΠΟΣΙΣ: Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ - ΓΙΑΝΝΗ

0 2 4 6 8

10

20

30

40

50

ΤΟΜΗ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Κολώνες
- ⊖ Στάλακτες κατοσώς
- ⊖ Περσμένο θάλας
- Πετρώματα μεχα. βροφής
- ⊖ Εχονοσκόλα
- ⊖ Βασάλτα
- ⊖ Κλίσεις εδάφους
- ⊖ Αποσού κλίσεις
- ⊖ Στάλακτες
- ⊖ Στάλακτες τσιφς
- ⊖ Υψηλ. οροφής
- ⊖ Χαμηλότερα εδάφους

B

ΚΑΤΩΣΙΣ

Δευτερος θαλασος

Τριτος θαλασος

Εμπρος θαλασος

Τεταρτος θαλασος

Τριτος θαλασος

10

50

38

37

7

18

1

29

2.5

26.5

0.5

30.5

14.5

3.5

23.5

8

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5

11.5